

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

दृष्टीक्षेपात
अमरावती विभाग
२०२४-२५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय ,
प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र शासन,
अमरावती

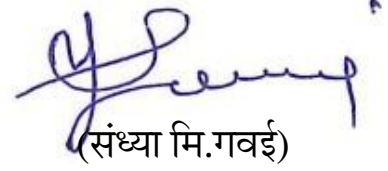
प्रस्तावना

अमरावती विभागाकरिता “ दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग” हे प्रकाशन अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, प्रादेशिक कार्यालय, अमरावती तर्फे दरवर्षी प्रकाशित करण्यात येते.

सदर प्रकाशनात अमरावती विभागातील बुलडाणा, अकोला, अमरावती, वाशिम व यवतमाळ या पाच जिल्हयांची निरनिराळ्या विषयावरील उपयुक्त सांख्यिकीय माहिती देण्यात आली आहे. अमरावती विभागातील पाचही जिल्हयांसाठी प्रकाशित होणा-या जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचनावर आधारित आकडेवारीचा उपयोग सदर प्रकाशनात करण्यात आला आहे.

शासनाचे उपक्रम राबविण्यासाठी, प्रामुख्याने अमरावती विभागासाठी सदर प्रकाशन अत्यंत उपयोगी ठरेल अशी अपेक्षा आहे.

दि. २ फेब्रुवारी २०२६

(संध्या मि.गवई)

सहसंचालक,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
प्रादेशिक कार्यालय, अमरावती

दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग २०२४-२५

अनुक्रमणिका

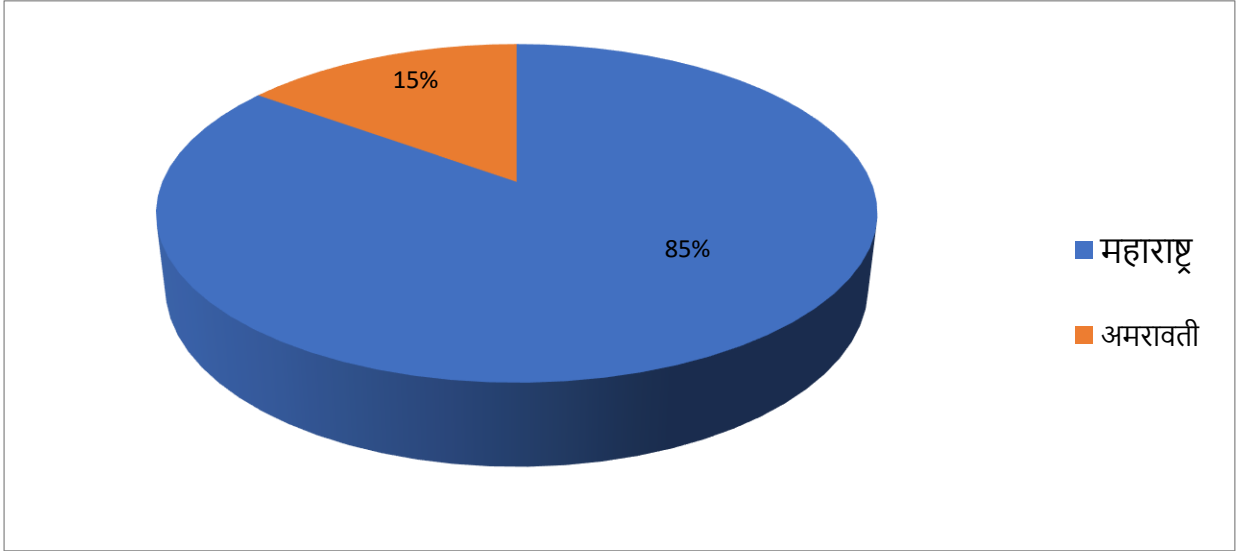
अ.क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
	आलेख	१ ते ५
	विभागाचा समग्र आढावा	६ ते ८
	दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग	९ ते १३
१	भौगोलिक क्षेत्र (जनगणना -२०११ प्रमाणे)	१४
२	पर्जन्यमान (सरासरी)	१४
३	प्रशासकीय विभाग	१४
४	स्थानिक स्वराज्य संस्था	१४
५	लोकसंख्या (जनगणना -२०११ प्रमाणे)	१४
६	प्रक्षेपित लोकसंख्या (ऑक्टोबर २०२४ प्रमाणे)	१४
७	साक्षरतेचे प्रमाण	१५
८	कृषि (२०२४-२५ स्थायी)	१५
९	पिकांचे उत्पादन (२०२४-२५ अस्थायी)	१६
१०	वहीत धारण (कृषि गणना २०१५-१६)	१६
११	जमिनीचे वर्गीकरण (२०२४-२५)	१६
१२	जलसिंचन (स्थायी २०२४-२५)	१६
१३	पाटबंधारे प्रकल्प	१७
१४	बीज (२०२४-२५)	१७
१५	पशुधन (पशुगणना २०१९)	१७
१६	पशुवैद्यकिय सोई (२०२४-२५)	१७
१७	वाहतूक व दळणवळण (२०२४-२५)	१८
१८	उद्योग व मत्स्यव्यवसाय (२०२४-२५)	१८
१९	सहकार (२०२४-२५)	१८
२०	सार्वजनिक आरोग्य (२०२४-२५)	१९
२१	कुटुंब कल्याण (२०२४-२५)	१९
२२	शिक्षण (२०२४-२५)	१९-२०
२३	व्यापारी बँका (२०२४-२५)	२०
२४	पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा (२०२४-२५)	२०
२५	मागासवर्गीय कल्याणकारी योजना (२०२४-२५)	२०

अ.क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
२६	एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना (२०२४-२५)	२१
२७	जिल्हा नियोजन (२०२४-२५)	२१
२८	स्थानिक विकास कार्यक्रम (२०२४-२५)	२१
२९	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (२०२४-२५)	२१
३०	जिल्हा परिषद उत्पन्न व खर्च (२०२४-२५)	२१
३१	महानगर/ नगर पालिका उत्पन्न व खर्च	२१
३२	नागरी पुरवठा (२०२४-२५)	२१
३३	आर्थिक गणना (६ वी आर्थिक गणना २०१३)	२१-२२
३४	रोजगार निर्मिती (२०२४-२५)	२२
३५	जिल्हा उत्पन्न अंदाज (२०२३-२४)	२२
३६	रस्ते (लांबी कि.मी.) (२०२४-२५)	२२
३७	परिवहन (२०२४-२५)	२३

* _ * _ *

अमरावती विभागाचे एकूण क्षेत्रफळ (क्षेत्रफळ चौ.कि.मी.मध्ये)

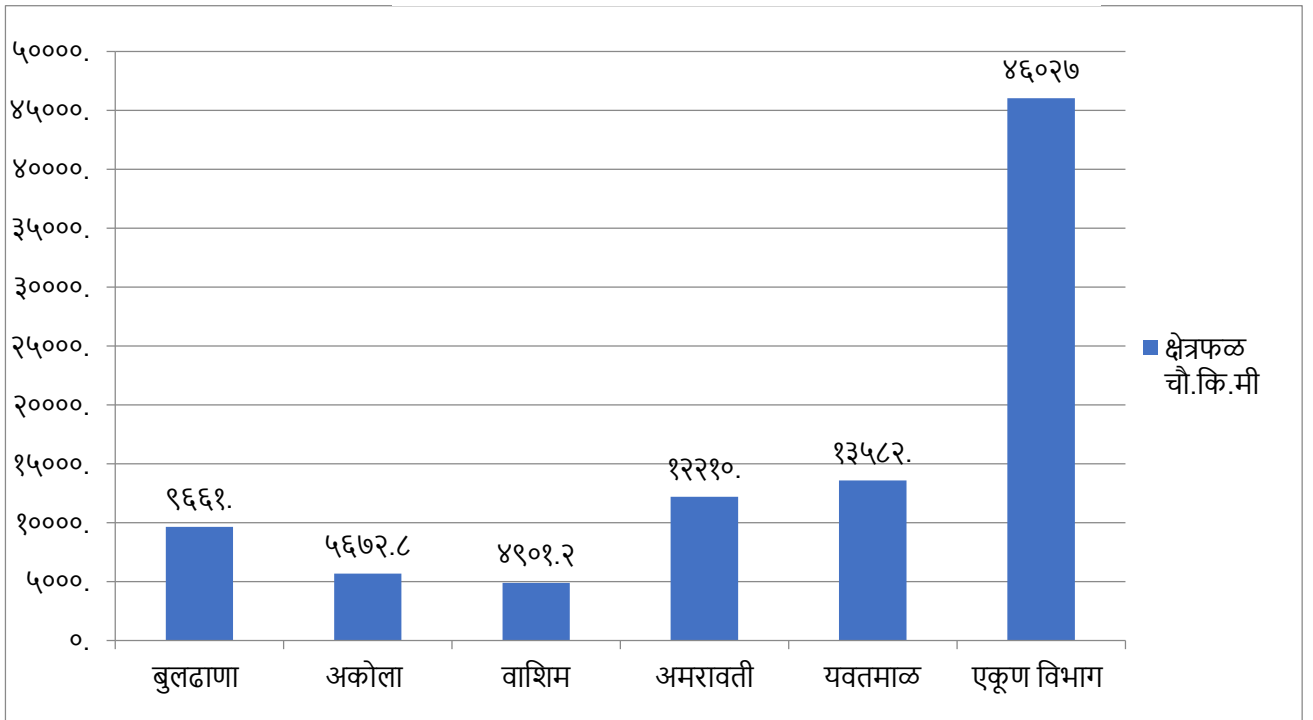
महाराष्ट्र	अमरावती विभाग
३०७७१३	४६०२७

जिल्हानिहाय भौगोलिक क्षेत्रफळ चौ.कि.मी
अमरावती विभाग

जिल्हा	क्षेत्रफळ चौ.कि.मी
बुलढाणा	९६६१
अकोला	५६७३
वाशिम	४९०१
अमरावती	१२२१०
यवतमाळ	१३५८२
एकूण विभाग	४६०२७

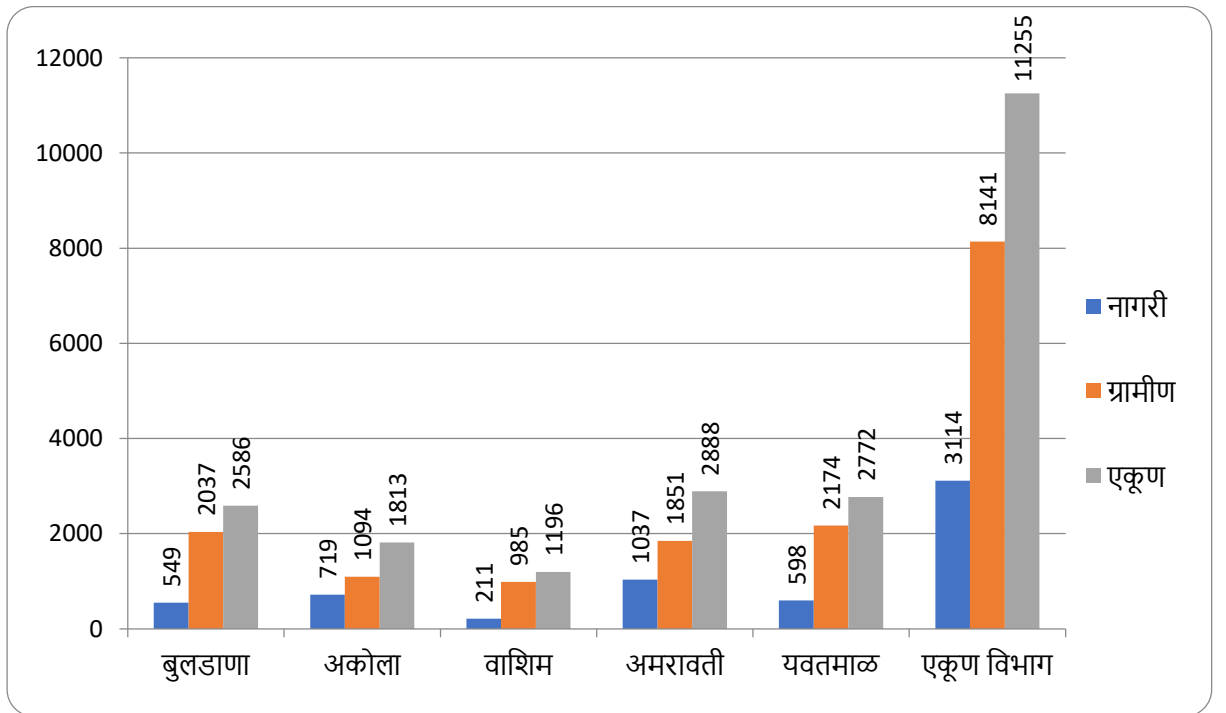
जिल्हा निहाय भौगोलिक क्षेत्रफळ चौ.कि.मी.

जिल्हा निहाय लोकसंख्या जनगणना - २०११ प्रमाणे (हजारात)

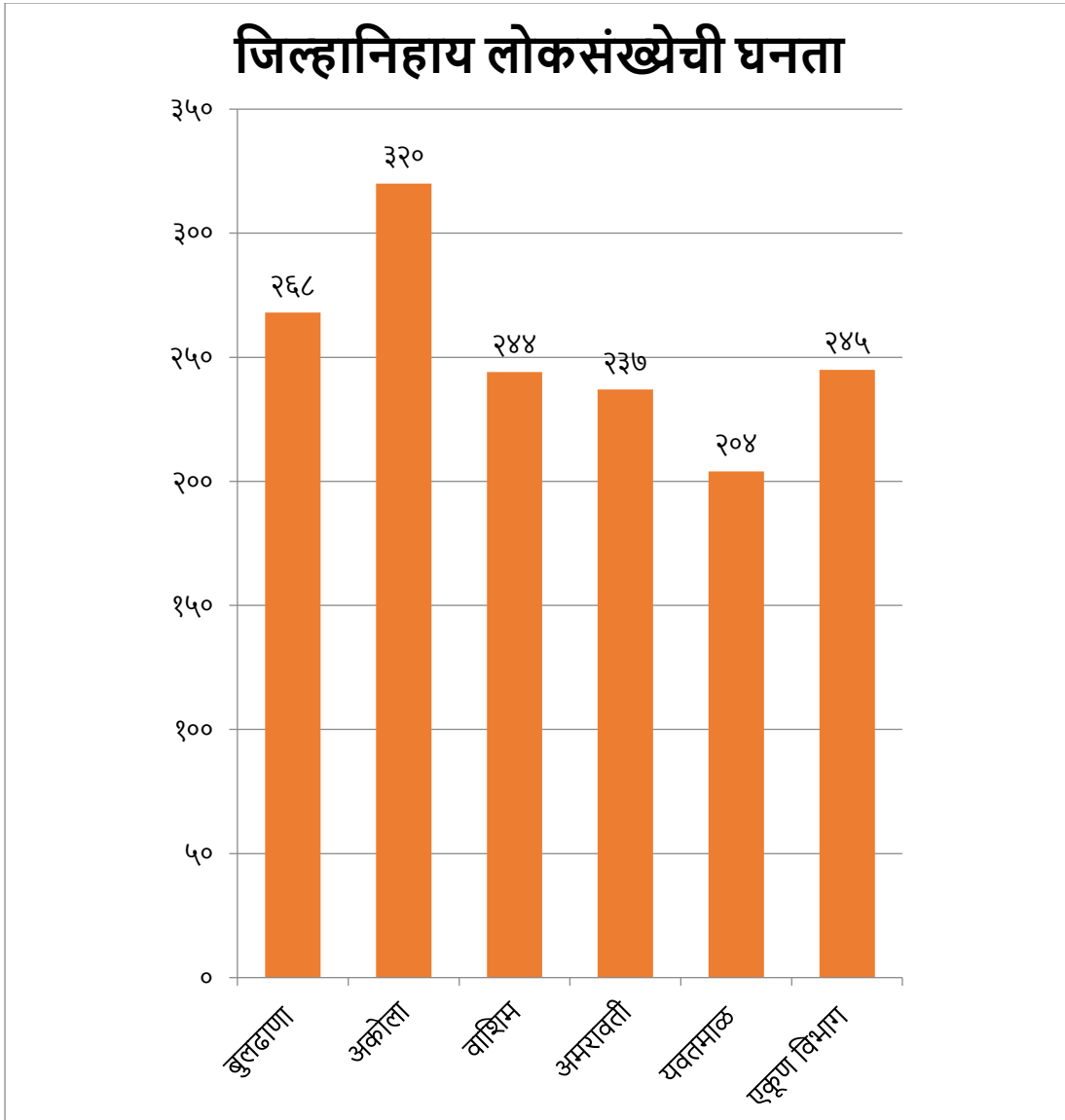
अमरावती विभाग

जिल्हा	नागरी	ग्रामीण	एकूण
बुलढाणा	५४९	२०३७	२५८६
अकोला	७१९	१०९४	१८१३
वाशीम	२११	९८५	११९६
अमरावती	१०३७	१८५१	२८८८
यवतमाळ	५९८	२१७४	२७७२
एकूण विभाग	३११४	८१४१	११२५५

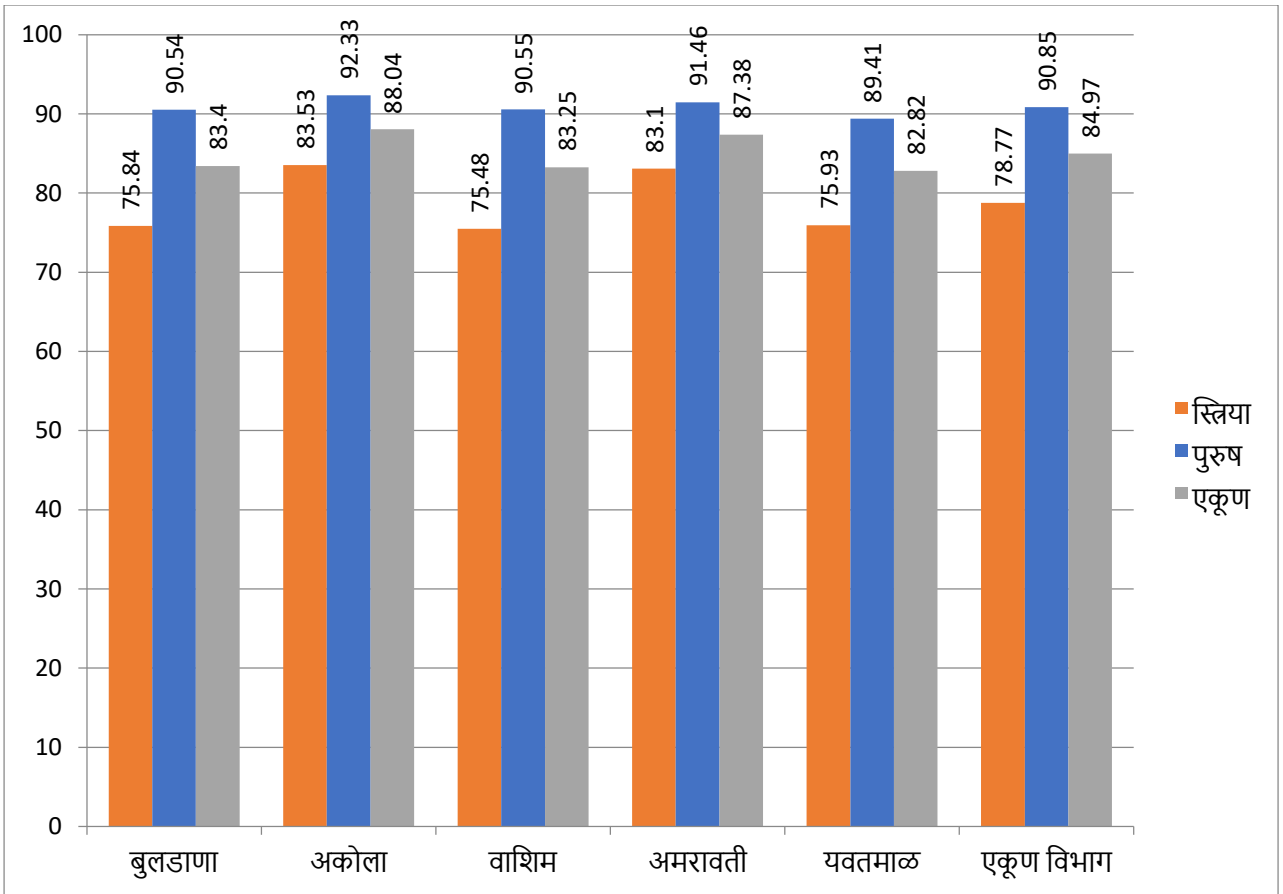
जिल्हानिहाय लोकसंख्येची घनता जनगणना -२०११ प्रमाणे
अमरावती विभाग

जिल्हा	लोकसंख्येची घनता [प्रती चौ.कि.मी.]
बुलढाणा	२६८
अकोला	३२०
वाशिम	२४४
अमरावती	२३७
यवतमाळ	२०४
एकूण विभाग	२४५

जिल्हानिहाय साक्षरता प्रमाणे जनगणना २०११- प्रमाणे
अमरावती विभाग

जिल्हा	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
बुलढाणा	९०.५४	७५.८४	८३.४०
अकोला	९२.३३	८३.५३	८८.०४
वाशिम	९०.५५	७५.४८	८३.२५
अमरावती	९१.४६	८३.१०	८७.३८
यवतमाळ	८९.४१	७५.९३	८२.८२
एकूण विभाग	९०.८५	७८.७७	८४.९७

दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग समग्र आढावा

भारतातील महाराष्ट्र राज्याच्या सहा विभागांपैकी अमरावती हा एक विभाग असून अमरावती विभागाची स्थापना 1981 मध्ये झाली.

अमरावती व नागपूर विभाग मिळून जुना विदर्भ प्रदेश तयार होतो ,अमरावती विभागाला उत्तरेकडून मध्यप्रदेश राज्याची सीमा असून ,पूर्वेकडून नागपूर विभागाची ,आग्नेय दिशेकडून आंध्रप्रदेश राज्याची तसेच नैऋत्य दिशेकडून मराठवाडा (औरंगाबाद विभाग) आणि पश्चिमेकडून नाशिक विभागाच्या सीमेने वेढलेला आहे.

महाराष्ट्र राज्याच्या पूर्वेस सातपुडा व अजिंठा पर्वताच्या रांगांमध्ये सृष्टी सौंदर्याने व निसर्गरम्य देखाव्याने नटलेला असा हा अमरावती विभाग आहे .विभागाचा बहुतांश भाग सखल जमिनीचा असून ज्वारी,बाजरी,कापूस,व सोयाबीन ह्यासारखी महत्वाची पिके विभागातील पाचही जिल्ह्यांमध्ये घेतली जातात.

ठळक वैशिष्टे :-

भारत देशाच्या पहिल्या महामहीम माजी राष्ट्रपती अमरावती च्या आहेत. तसेच वीरमाता जिजाऊ यांचे जन्मस्थान सिंदखेडराजा बुलडाणा जिल्ह्यात आहे. अमरावती जिल्ह्यातील मेळघाट व्याघ्र प्रकल्प पर्यटकांचे आकर्षण केंद्र आहे. संपूर्ण भारतात शारीरिक शिक्षणासाठी नावाजलेली हनुमान व्यायाम प्रसारक मंडळ म्हणजे अमरावती जिल्ह्याची या विभागाची शान आहे.

भौगोलिक क्षेत्र:-

२०११ च्या जनगणनेनुसार विभागाचे क्षेत्रफळ ४६०२७ चौ. कि.मी.आहे. यवतमाळ जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ १३५८२ चौ. कि.मी. असून क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने सर्वात मोठा जिल्हा आहे. वाशिम जिल्हा क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने सर्वात लहान असून त्याचे क्षेत्रफळ ४९०१ चौ.कि.मी आहे.

हवामान व पर्जन्यमान :-

विभागातील सर्व जिल्ह्यांमधील हवामान सामान्यपणे उष्ण व कोरडे असून, आरोग्यवर्धक आहे. विभागात मुख्यत्वे करून नैऋत्य मान्सूनपासून पाऊस पडतो. सर्वसाधारणपणे जुलै ते सप्टेबर महिन्यात पाऊस पडतो. सन २०२४-२५ मध्ये अमरावती जिल्यात अनुक्रमे अमरावती ८२९ मि.मी., अकोला ८१८ मि.मी., यवतमाळ ९८४ मि.मी., बुलडाणा ९९० मि.मी. व वाशिम ९४७ मि.मी. पावसाची नोंद झाली. विभागात सर्वात जास्त पाऊस बुलडाणा तर सर्वात कमी पाऊस अकोला येथे झालेला आहे.

प्रशासकीय विभाग :-

अमरावती विभागात ५६ तालुके व ५८ शहरे आहेत. २०११ च्या जनगणनेनुसार ७३५३ गावे असून, त्यापैकी वस्ती असलेली गावे ६३२९ तर वस्ती नसलेली गावे १०२४ आहेत.

स्थानिक संस्था :-

अमरावती विभागात अमरावती व अकोला येथे महानगरपालिका असून विभागातील पाचही जिल्ह्यांमध्ये एकूण ४० नगरपरिषदा, १६ नगर पंचायत, ५६ पंचायत समित्या तर ३९३८ ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायती आहेत. तसेच १४३ पोलीस स्थानके तर ५४ पोलीस आउटपोस्ट आहेत .

लोकसंख्या :-

२०११ च्या जनगणनेनुसार अमरावती विभागाची लोकसंख्या ११२.५८ लाख असून १०.८७ टक्के होती. त्यामध्ये पुरुषांची संख्या ५७.९१ लाख असून ५१.४३ टक्के आहे. तर स्त्रियांची संख्या ५४.६७ लाख असून ४८.५६ टक्के आहे. एकूण लोकसंख्येच्या ७२.३३ टक्के लोकसंख्या ग्रामीण भागात राहत असून २७.६७ टक्के लोकसंख्या शहरी भागाची आहे. तसेच विभागात आदिवासीची एकूण लोकसंख्या १२.२३ लाख असून एकूण लोकसंख्येच्या १०.८७ टक्के एवढी आहे.

अनुसूचित जातींची विभागाची एकूण लोकसंख्या १८.९९ एवढी असून एकूण लोकसंख्येच्या १६.८७ टक्के एवढी आहे. विभागातील लोकसंख्येचा दर चौ.कि.मी.क्षेत्रातील घनता २४५ चौ.कि.मी.इतकी आहे. लोकसंख्येची घनता सर्वात जास्त अकोला ३२० चौ.कि.मी. असून, यवतमाळ जिल्ह्यात सर्वात कमी २०४ चौ.कि.मी. इतकी आहे.

२०११ च्या जनगणनेनुसार अमरावती विभागाची एकूण लोकसंख्या ११२५८११७ एवढी असून त्यामध्ये पुरुषांची संख्या ५७९०९२९ एवढी आहे. तर स्त्रियांची संख्या ५४६७१८८ आहे.

साक्षरता :-

२०११ चे जनगणनेप्रमाणे अमरावती विभागातील एकूण ८४.९७ टक्के लोकसंख्या साक्षर असून नागरी लोकसंख्येची साक्षरता टक्केवारी ९०.२६ ग्रामीण स्तरावर साक्षरतेच्या टक्केवारी चे प्रमाण ८३.१० असे आहे .पैकी पुरुषांचे साक्षरतेचे प्रमाण ९०.८५ टक्के एवढे असून स्त्रियांच्या साक्षरतेचे प्रमाण ७८.७७ टक्के एवढे आहे .

२०११ च्या जनगणनेप्रमाणे अमरावती विभागातील बुलडाणा जिल्हा ८३.४०, अकोला जिल्हा ८८.०४, वाशिम जिल्हा ८३.२५, अमरावती जिल्हा ८७.३८, व यवतमाळ जिल्हा ८२.८२ अशी जिल्हानिहाय एकूण साक्षरतेची टक्केवारी आहे.

कृषी :-

अमरावती विभागाचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र सन २०२४-२५ नुसार ४३१६००० हेक्टर असून लागवडी खालील क्षेत्र ४२०२८१२ हेक्टर आहे. तसेच एकूण सिंचनाखालील क्षेत्र ११४८०७० हेक्टर आहे.

वहितधारण जमिन:-

कृषिगणना २०१५ नुसार विभागात एकूण १९.१३ लाख वहीतधारक आहेत. त्यापैकी १ हेक्टर खालील ६.१३ लाख वहितधारक आहे. १ ते २ हेक्टर पर्यंतचे वहितधारक ७.७६ लाख आहेत, २ ते १० हेक्टर पर्यंत जमिन असणारे ५.१५ लाख वहितधारक आहे व १० हेक्टर पेक्षा जास्त जमीन असणारे ०.०८ लाख वहितधारक आहेत.

वीज :-

अमरावती विभागात ग्रामीण भागात जवळ जवळ ९४.०८ टक्के गावांचे विद्युतीकरण पूर्ण झाले आहे, तर शहरी भागात १०० टक्के विद्युतीकरण झालेले आहे.

पशुधन :-

२०१९ च्या पशुगणनेनुसार अमरावती विभागात एकूण ३९.८७ लाख पशुधन आहे. त्यापैकी गाई व बैल १९.२१ लाख, म्हशी व रेडे ४.५४ लाख तर शेळ्या व मेंढ्या १५.८४ लाख आहेत. उर्वरित पशुधनाची संख्या २९.३७ लाख आहे.

वाहतूक व दळणवळण :-

मार्च २०२५ अखेर अमरावती विभागात ३४९.८४ कि.मी.लांबीचे रेल्वेमार्ग अस्तित्वात आहेत. तर ४३७५८.७२ कि.मी.लांबीचे रस्ते आहेत. एकूण रस्त्यांपैकी पृष्ठांकित रस्त्याची लांबी ३२७८८ कि.मी. आहे. अमरावती विभागात एकूण १४५१ डाक कार्यालय असून दूरध्वनी संख्या २२५७८ एवढी आहे.

मत्स्यव्यवसाय :-

अमरावती विभागात सागरी किनारा नसल्याने विभागातील नद्यांच्या पात्रात मच्छिमारीचा व्यवसाय करण्यात येतो. मच्छिमारी साठी अनुकूल क्षेत्र ५९६४९ हेक्टर इतके असून सर्वात जास्त क्षेत्र यवतमाळ जिल्हा येथे २५३४९ हेक्टर आहे.

सहकार :-

अमरावती विभागात सर्व प्रकारच्या एकूण ७७९५ सहकारी संस्था असून २४७४ कृषी पतसंस्था आहेत. बिगर शेती पतसंस्थेची संख्या १४४९ आहे. पणन संस्था ९६, दुग्धसंस्था १२५ सामाजिक सेवा संस्था २२४६ व उत्पादक संस्था १२९९ आहेत.

सार्वजनिक आरोग्य :-

मार्च २०२५ अखेर विभागात एकूण ८१ सार्वजनिक सर्वसाधारण रुग्णालये, २६१ दवाखाने, २६१ प्राथमिक आरोग्य केंद्र, १४२६ प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्र, प्राथमिक आरोग्य पथक १ असून सार्वजनिक संस्थामधील डॉक्टरांची संख्या १६६३ आहे.

विभागात मार्च २०२५ अखेर ३४४ कुटुंब नियोजन केंद्र आहेत. १८.०१ लाख जननक्षम जोडपी असून २.७२ लाख परिणामकारक सुरक्षित जोडपी आहेत.

शिक्षण :-

२०२४-२५ अखेर प्राथमिक शिक्षणासाठी विभागात एकूण ९१२५ प्राथमिक शाळा होत्या. त्यामध्ये ९.२५ लाख विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. माध्यमिक शिक्षण संस्थांची संख्या (उच्च माध्यमिकसह) ३५६९ असून त्यामध्ये १०.४१ लाख विद्यार्थी शिक्षण घेत होते, तर उच्च शिक्षणाच्या ४३५ संस्था होत्या. त्यात ०.१३ लाख विद्यार्थी शिक्षण घेत होते.

परिवहन :-

२०२४-२५ अखेरीस या विभागात एकूण प्रवासी वाहने ३०.११ लाख व मालवाहतुकीची वाहने ३.११ लाख एवढी आहेत. तसेच अस्तित्वात असलेल्या परिवहन महामंडळाच्या बसगाड्याची संख्या एकूण १५९४ असून वाहतुकीमुळे वर्षात रुपये ५०५१९.९२ लाख उत्पन्न प्राप्त झालेले आहे.

या व्यतिरिक्त अमरावती विभागात राबविण्यात येणाऱ्या विविध कल्याणकारी योजनांची माहिती पुस्तकेत प्रकाशित करण्यात आली आहे.

दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग २०२४-२५

अ.क्र.	बाब	परिमाण	विभाग	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५
एक	प्राकृतिक रचना			
	भौगोलिक स्थान			
	१.१ उत्तर अक्षांश	अंश	१९.२६-२१.४६	१६.४-२२.१
	१.२ पूर्व रेखांश	अंश	७६.०७-७९.८९	७२.६-८०.९
	१.३ क्षेत्रफळ	००० चौ.कि.मी.	४६	३०८
	प्रशासकीय रचना			
	२.१ तालुके	संख्या	५६	३५५
	२.२ शहरे	संख्या	५८	५३४
	२.३ एकूण गावे	संख्या	७३५३	४०९५९
	२.४ पैकी निर्जन गावे	संख्या	१०२४	२७०६
दोन	स्थानिक स्वराज्य संस्था			
१	महानगरपालिका	संख्या	२	२९
२	नगरपरिषदा	संख्या	४०	२४७
३	नगर पंचायत	संख्या	१६	१४७
४	कटकमंडळे	संख्या	०	७
५	पंचायत समित्या	संख्या	५६	३५१
६	ग्रामपंचायती	संख्या	३९३८	२७७८२
तीन	लोकसंख्या (जनगणना) २०११			
१	ग्रामीण	हजार	८१४२	६१५५६
२	नागरी	हजार	३११५	५०८१८
३	एकूण	हजार	११२५७	११२३७४
४	पुरुष	हजार	५७९०	५८२४३
५	स्त्रिया	हजार	५४६७	५४१३१
६	स्त्रिया प्रती हजार पुरुष	संख्या	९४४	९२९
७	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	हजार	१८९९	१३२७६
	७.१ एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	१६.८७	११.८०
८	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	हजार	१२२४	१०५१०
	८.१ एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	१०.८७	९.४०
९	घनता (लोकसंख्या प्रती चौ.कि.मी.)	संख्या	२४५	३६५
१०	साक्षरतेचे प्रमाण			
	१०.१ ग्रामीण	टक्के	८४.९७	७७.१०
	१०.२ नागरी	टक्के	८३.१०	८८.६९
	१०.३ एकूण	टक्के	९०.२६	८२.३४
	१०.४ पुरुष	टक्के	९०.८५	८८.३८
	१०.५ स्त्रिया	टक्के	७८.७७	७५.८७

अ.क्र.	बाब	परिमाण	विभाग	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५
	१०.६ साक्षरतेमध्ये महाराष्ट्राचा देशात क्रमांक	क्रम संख्या	--	१२
चार	जिल्हा उत्पन्न अंदाज (२०२३-२४)			
१	चालु किंमतीनुसार			
	१.१ एकूण उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	२३४६३६	४०५५८४७
	१.२ दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	९३२४२७	३१९४७४
	१.३ एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु	१८१६८३	३५३७९६८
	१.४ दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु	८२०८१२	२७८६८१
२	स्थिर किंमतीनुसार			
	२.१ एकूण उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	१३९७४४	२४३५२५९
	२.२ दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	५५५४९१	१९१८२२
	२.३ एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु	१२१९७१	२१०७५९८
	२.४ दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु	५३५६२७	१६६०३३
पाच	कृषी		(२०२४-२५)	(२०२४-२५)
१	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	४३१५	३०७५८
२	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	८३.६२	५१५३
३	जंगलव्याप्त क्षेत्राचे भौगोलिक क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	११.२०	१६.७८
४	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	४.१ बिगर शेती वापरा खालील	हजार हेक्टर	३१९.४३	१७७२
	४.२ पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली	हजार हेक्टर	१५६	१९८५
	४.३ एकूण (४.१ + ४.२)	हजार हेक्टर	४७५.४३	३७५७
५	पडीत जमीन व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	५.१ कायम गुरे चरण व इतर	हजार हेक्टर	५७	१४४९
	५.२ झाडे-झुडपांखालील	हजार हेक्टर	१९	२७६
	५.३ लागवडीलायक परंतु पडीत	हजार हेक्टर	१०६.५२	१०११
६	पडीत जमीन			
	६.१ चालू पड	हजार हेक्टर	७६.३२	१५३०
	६.२ इतर पड	हजार हेक्टर	८१.५५	१२१८
७	पिकाखालील क्षेत्र			
	७.१ पिकाखालील निव्वळ पेरणी क्षेत्र	हजार हेक्टर	३२०१.८१	१६३५४.३
	७.२ दूसोटा/ तिसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०००.२७	८३१३.१
	७.३ एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	४२०३.०९	२४६६७
८	ओलिताखालील क्षेत्र			
	८.१ निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	९४७.४८	उ.ना.
	८.२ एकूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	११४७.६३	उ.ना.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	विभाग	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५
९	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र			
	९.१ तृणधान्ये	हजार हेक्टर	३९५.८७	६९५३
	९.२ कडधान्ये	हजार हेक्टर	११०७.६३	४९७९
	९.३ तेलबिया	हजार हेक्टर	१४८७	३१२
	९.४ ऊस	हजार हेक्टर	१६	११६७
	९.५ कापूस	हजार हेक्टर	१०१२	३९६३
१०	पर्जन्य (सरासरी)	मि.मी.	९१४	१०७५
११	जमीन वहीती धारण क्षेत्र			
	११.१ क्षेत्र २ हेक्टर पेक्षा कमी	हजार हेक्टर	१३९०	९२२०
	११.२ क्षेत्र २ ते १० हेक्टर	हजार हेक्टर	५१४	१०१२५
	११.३ क्षेत्र १० हेक्टर पेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	८.१	११६२
सहा	अंशत व पूर्णता सिंचन क्षमता निर्माण झालेले पाठबंधारे प्रकल्प व त्या खालील क्षेत्र (जून २०२५)			
१	मोठे पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	१२	८६
	१.१ लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	५८५	३१९४
२	मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	२८	२१८
	२.१ लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	१७३.५८	१०००
३	लघु पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	१९०८	३३१३
	३.१ लाभक्षेत्र (निर्मित सिंचन क्षमता)	हजार हेक्टर	२३५.१७	१३६७
४	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	३१८.७०	१३८६
सात	पशुसंवर्धन (पशुगणना २०१९)			
१	एकूण पशुधन	हजार	३९८६	३३०८०
२	गो जातीय	हजार	१९२२.५७	१३९९३
३	महिषवर्गीय	हजार	४५५.७७	५६०४
४	मेंढ्या व शेळ्या	हजार	१५८३.९७	१३२८५
५	कोंबड्या व बदके	हजार	२९३७.६	७४२९८
आठ	सहकार क्षेत्र		(२०२४-२५)	(२०२३-२४)
१	सहकारी संस्था	संस्था	७७९५	२२२१५४
२	प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था			
	२.१ सभासद संख्या	हजार	१४७५	६००००
	२.२ दिलेली कर्ज	लाख रु.	१६२०६७	१८६०७९०
	२.३ येणे कर्ज	लाख रु.	१२७९४३	२१५७४३०
३	सहकारी दुग्ध संस्था	संस्था	१२५	१३६३५

अ.क्र.	बाब	परिमाण	विभाग	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५
नऊ	वीज (३१-०३-२५ अखेरीस)			
१	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	६९१८	४१९२३
२	विज पुरवठा केलेले कृषी पंप संच	हजार	६६१	४८६९
३	विजेचा वापर			
	३.१ घरगुती	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	१८९२.२४	३७२११
	३.२ वाणीज्यिक	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	३२३.११	१६३०२
	३.३ औद्योगिक	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	६००.७०	६५४५९
	३.४ कृषी	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	३७८६.५७	३८४२८
	३.५ इतर	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	७३३.१६	८८२५
	३.६ एकूण (३.१ ते ३.५)	दशलक्ष.कि.वॅ.तास	७३३५.७८	१२११९९
दहा	परिवहन व दळणवळण			
१	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	३४९.८४	६३११
२	रस्त्याने जोडलेली गावे		२०२४-२५	२०२०-२१
	२.१ बारमाही	संख्या	६४२०.००	४०१२२
	२.२ हंगामी	संख्या	२	३७४
३	रस्त्याची लांबी			२०२४-२५
	३.१ राष्ट्रीय महामार्ग	कि.मी.	१४५८.६७	१८३६६
	३.२ राज्य महामार्ग	कि.मी.	४६६३.३२	३३६१४
	३.३ प्रमुख जिल्हा मार्ग	कि.मी.	९९८३.०२	७४१७८
	३.४ इतर जिल्हामार्ग	कि.मी.	८६८५.०७	४३२२९
	३.५ ग्रामीण रस्ते	कि.मी.	१८५२८.२०	१५९१३९
	३.६ एकूण (३.१ ते ३.५)	कि.मी.	४३३१८.२८	३२८५२६.००
अकरा	नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार (संदर्भ वर्ष २०२४)			
१	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	९२५.००	३९५४१
२	नोंदणीकृत चालू कारखाने	संख्या	९२५.००	३८२५०
	(त्यांतील कामगार)	संख्या	३५०२७.००	३४७४२६०
३	साखर कारखाने	संख्या	२.००	१७२
	(साखरेचे उत्पादन)	हजार मे. टन	९६.००	११०.१८
४	सहकारी सुत गिरण्या	संख्या	१७.००	२१२
बारा	शिक्षण क्षेत्र			
	प्राथमिक शिक्षण		(२०२४-२५)	(२०२४-२५)
१	१.१ एकूण शाळा	संख्या	९१२५.००	१०४४९९
	१.२ विद्यार्थी	हजार	९२५.००	१४५०१
	१.३ शिक्षक	हजार	४२.००	४९१
	१.४ प्रती शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	१११.००	३०.००

अ.क्र.	बाब	परिमाण	विभाग	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५
२	माध्यमिक शिक्षण			
	२.१ एकूण शाळा	संख्या	३५६९	२८९८६
	२.२ विद्यार्थी	हजार	१०४१	६३६२
	२.३ शिक्षक	हजार	३७	२४६
	२.४ प्रती शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	१४४	२६.००
३	उच्च शिक्षण			
	३.१ संस्था	संख्या	४३५	४२८८
	३.२ एकूण विद्यार्थी	हजार	१३०	१०४०
४	तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण			
	४.१ व्यवसाय पदवी शिक्षण संस्था	संख्या	४८	१००७
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	१०९८६	२१०२६६
	४.२ व्यवसाय पदविका शिक्षणसंस्था	संख्या	१७	१०८२
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	६०५६	१५४९८७
	४.३ शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	६३	४१९
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	२१४८४	९३५३६
	४.४ अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (विना अनुदानित)	संख्या	९०	५८८
(प्रवेश क्षमता)	संख्या	३८५४	५९५२४	
तेरा	सार्वजनिक आरोग्य		२०२४-२५	डिसेंबर २०२४
१	रुग्णालये	संख्या	८१	५१७
२	दवाखाने	संख्या	२६१	८५१
३	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	२६१	१९३६
४	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	१४२६	१०७६५
५	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	१	१२१
चौदा	आदिवासी कल्याणकारी योजना		२०२४-२५	२०२४-२५
	आदिवासी आश्रमशाळा	संख्या	१४३	१०५१
	(त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या	५२७६७	४५६४४७
पंधरा	मागासवर्गीय कल्याणकारी योजना			
	मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे		४६०	२८२९
	(त्यांतील विद्यार्थी)		२३६९०	१४२१२५
सोळा	सार्वजनिक वितरण व्यवस्था		२०२४-२५	जून २०२४ अखेर
	रास्त भावाची दुकाने	संख्या	७२२४	५१६७३
	पुरविलेला एकूण साठा			ऑक्टो. २०२४ अखेर
	२.१ गहु	लाख टन	३.८४७	१३८०२
	२.२ तांदूळ	लाख टन	८.०८	२३४०२
	शासकीय गोदामे	संख्या	१३१	११८६
	(साठवण क्षमता)	मे. टन	२६५८८	८३४७६०

* * * * *

दृष्टीक्षेपात अमरावती विभाग २०२४-२५ जिल्हा निहाय

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	भौगोलिक क्षेत्र २०११	चौ.कि.मी	९६६१	५६७२.८१	४९०१.१९	१२२१०	१३५८२	४६०२७
२	पर्जन्य (सरासरी) २०२५	मि.मि.	९९०	८१८	९४७	८२९	९८४	९१४
३	प्रशासकीय विभाग							
	३.१) तालुके	संख्या	१३	७	६	१४	१६	५६
	३.२) शहरे	संख्या	१२	१२	४	१२	१८	५८
	३.३) गावे	संख्या	१४४४	९८६	७८९	१९९७	२१३७	७३५३
	३.३.१) वस्ती असलेले	संख्या	१३००	८५२	६८७	१६३७	१८५३	६३२९
	३.३.२) निजेन	संख्या	१४४	१३४	१०२	३६०	२८४	१०२४
४	स्थानिक संस्था (२४-२५)							
	४.१) महानगरपालिका	संख्या	०	१	०	१	०	२
	४.२) नगरपरिषद	संख्या	११	५	४	१०	१०	४०
	४.३) नगरपंचायत	संख्या	२	१	२	४	७	१६
	४.४) कटकमंडळे	संख्या	०	०	०	०	०	०
	४.५) पंचायत समित्या	संख्या	१३	७	६	१४	१६	५६
	४.६) ग्रामपंचायत (गट ग्रा.प.धरून)	संख्या	८७०	५३५	४९१	८४१	१२०१	३९३८
	४.७) पोलीस स्थानके	संख्या	३३	२३	१३	४३	३१	१४३
	४.८) पोलीस ऑउट पोस्ट	संख्या	९	१३	१०	६	१६	५४
५	लोकसंख्या (२०११ जनगणना)							
	५.१) एकूण लोकसंख्या	संख्या	२५८६२५८	१८१३९०६	११९७१६०	२८८८४४५	२७७२३४८	११२५८११७
	५.१.१) पुरुष	संख्या	१३३७५६०	९३२३३४	६२०३०२	१४८०७६८	१४१९९६५	५७९०९२९
	५.१.२) स्त्रिया	संख्या	१२४८६९८	८८१५७२	५७६८५८	१४०७६७७	१३५२३८३	५४६७१८८
	५.२) ग्रामीण लोकसंख्या	संख्या	२०३७३९८	१०९४१६५	९८५७४७	१८५११५८	२१७४१९५	८१४२६६३
	५.२.१) ग्रामीण लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	७८.७७	६०.३२	८२.३४	६४.०८	७८.४२	७२.३३
	५.३) नागरी लोकसंख्या	संख्या	५४८८६०	७१९७४१	२११४१३	१०३७२८७	५९८१५३	३११५४५४
	५.३.१) नागरी लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	२१.२३	३९.६७	१७.६५	३५.९१	२१.५७	२७.६७
	५.४) प्रक्षेपित लोकसंख्या (ऑक्टोबर २०२४)	संख्या	२८३७५७०	२०६७६९०	१३०६१६१	३२४२०२६	३०२८४०६	१२४८१८५३
	५.५) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या							
	५.५.१) एकूण	संख्या	४७०८९५	३६४०५९	२२९४६२	५०६३७४	३२८५१८	१८९९३०८
	५.५.२) टक्केवारी (एकूण लोकसंख्येशी)	टक्केवारी	१८.२१	२०.०७	१९.१६	१७.५३	११.८४	१६.८७
	५.५.३) ग्रामीण लोकसंख्या	हजार	३९५	२५३	२००	३४६	२४९	१४४३
	५.५.४) नागरी लोकसंख्या	हजार	७५	११०	२९	१६०	७८	४५२
	५.६) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या							
	५.६.१) एकूण	संख्या	१२४८३७	१००२८०	८०४७१	४०४१२८	५१४०५७	१२२३७७३
	५.६.२) टक्केवारी (एकूण लोकसंख्येची)	टक्केवारी	४.८३	५.५२	६.७२	१३.९९	१८.५४	१०.८७
	५.६.३) ग्रामीण लोकसंख्या	हजार	११६	८५	७७	३६८	४७३	१११९
	५.६.४) नागरी लोकसंख्या	हजार	८	१४	३	३५	४०	१००

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	मुख्य काम करणारे २०११							
	५.७.१) शेतकरी	संख्या	३६३९८३	१२०१३६	१५४५८३	१८१४३६	३१०८१८	११३०९५६
	५.७.२) शेतमजूर	संख्या	५३७९७०	३४०५८३	२६५०६०	५५२८२०	६३३१४५	२३२९५७८
	५.७.३) घरगुती उद्योग	संख्या	१११२५	७८९४	५६९७	१६७१७	१४४४६	५५८७९
	५.७.४) इतर काम करणार	संख्या	१९४४६४	२२२४१२	७७४१५	३१०५७१	२३६६९१	१०४१५५३
	५.७.५) एकूण मुख्य काम	संख्या	११०७५४२	६९१०२५	५०२७५५	१०६१५४४	११९५१००	४५५७९६६
	५.७.५.१) सिमांतिक काम करणारे २०११ प्रमाणे							
	५.७.५.२) शेतकरी	संख्या	२१४६४	९५४४	११०१५	१७३५७	२२६८६	८२०६६
	५.७.५.३) शेतमजूर	संख्या	६५२५७	४७९३८	४५१३५	११५१२३	१०६५७३	३८००२६
	५.७.५.७) घरगुती उद्योग	संख्या	२६४५	१७६६	१४२५	४२८१	३४५३	१३५७०
	५.७.८) इतर काम करणार	संख्या	२२७३३	१७८८१	९४६२	३८०१७	२८१८७	११६२८०
	५.७.९) एकूण सिमांतिक काम करणारे	संख्या	११२०९९	७७१२९	६७०३७	१७४७७८	१६०८९९	५९१९४२
	५.८) मुख्य व सिमांतिक काम करणारे	संख्या	१२१९६४१	७६८१५४	५६९७९२	१२३६३२२	१३५५९९९	५१४९९०८
	५.९) एकूण काम करणाऱ्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	४७.१६	४२.३४	४७.६	४२.८	४८.९१	४५.७४
	५.१०) एकूण काम न करणारे	हजार	१३६६६१७	१०४५७५२	६२७३६८	१६५२१२३	१४१६३४९	६१०८२०९
	५.११) एकूण काम न करणाऱ्यांची लोकसंख्येशी	टक्केवारी	५२.८४	५७.६५	५२.४	५७.२	५१.०९	५४.२५
	५.१२) एकूण लोकसंख्या	हजार	२५८६	१८१३	११९७	२८८८	२७७२	११२५६
	५.१३) स्त्री पुरुष प्रमाण २०११	“०००” पुरुषामागे स्त्रियांची संख्या	९३४	९४६	९३०	९५१	९५२	९४२.६
	५.१४) लोकसंख्येची घनता जनगणना २०११	दर चौ. कि.मी.क्षेत्रा मध्ये लोकसंख्या	२६८	३२०	२४४	२३७	२०४	२४५
	५.१५) दशवर्षिय लोकसंख्या वाढ (२०११)	टक्केवारी	१५.८५	११.२६	१७.३	१०.७९	१२.७८	१३.६
६	साक्षरतेचे प्रमाण जनगणना २०११							
	६.१) एकूण	टक्केवारी	८३.४०	८८.०४	८३.२५	८७.३८	८२.८२	८४.९७
	६.२) ग्रामीण	टक्केवारी	८१.८५	८५.९४	८२.१७	८५.०७	८०.४७	८३.१०
	६.३) नागरी	टक्केवारी	८९.०८	९१.२३	८८.२९	९१.४८	९१.२४	९०.२६
	६.४) एकूण पैकी पुरुष	टक्केवारी	९०.५४	९२.३३	९०.५५	९१.४६	८९.४१	९०.८५
	६.५) एकूण पैकी स्त्रिया	टक्केवारी	७५.८४	८३.५३	७५.४८	८३.१	७५.९३	७८.७७
७	कृषी -२०२४-२५ (स्थायी)							
	७.१) पिका खालील क्षेत्र							
	७.१.१) निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	८११४१३	४०२८७७	४७७७०७	८०००४८	९९७४७९	३४८९५२४
	७.१.२) एकूण क्षेत्र	हेक्टर	११५८६८५	४४७११७	५४९००३	९३८१०५	११०९९०२	४२०२८१२
	७.१.३) अन्नधान्य पिकाखालील	हेक्टर	५२५८७०	१४३९४१	१८३५९५	३३०००२	३०३५७४	१४८६९८२
	७.१.४) कापूस	हेक्टर	१६५५३३	१०३३६२	२३२६९	२३६६४७	४८३९९९	१०१२८१०
	७.१.५) ऊस	हेक्टर	५५१	२५	१८१	६३५	१५४१०	१६८०२
	७.१.६) तेलबिया	हेक्टर	४४८५४९	१७०३९१	३१५९४८	२६९३८६	२८३००६	१४८७२८०

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	७.२) पिकांचे उत्पादन २०२४-२५ स्थायी)							
	७.२.१) तृणधान्ये	मे.टन"००"	४०८६.३२	५०२.४२	७६५.६४	१८९९.६५	९५४.९५	८२०८.९८
	७.२.२) कडधान्ये	मे.टन"००"	४५५७.३३	२३२८.७५	१२७६.९८	३२९९.९९	२३०२.०६	१३७६५.११
	७.२.३) कापूस (रुई)	गाठी "००"	७४०.७	५१८.२६	१६१.१४	१३८२.११	१४३६.१५	४२३८.३६
	७.२.४) ऊस	डेस्क केन "००"	०	०	०	०	१०.८३	१०.८३
	७.२.५) तेलबिया	मे.टन"००"	७२०८.०६	३१८५	५८५८.८५	३८१२.२२	२६१२.७५	२२६७६.८८
	७.३) वहीत धारण (कृषी गणना २०१५-१६)							
	७.३.१) हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या "००"	२१२३	१०१५	८६०	१६११	५२९	६१३८
	७.३.२) १ ते २ हेक्टर	संख्या "००"	१८०६	१०४२	९०८	१८८७	२१२०	७७६३
	७.३.३) २ ते १० हेक्टर	संख्या "००"	९७२	६७३	५७७	११८२	१७४३	५१४७
	७.३.४) १० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या "००"	१०	९	९	२१	३२	८१
	७.३.५) एकूण वहीत धारक	संख्या "००"	४९१२	२७३९	२३५५	४७०२	४४२५	१९१३३
	७.४) जमिनीचे वर्गीकरण (२४-२५)							
	७.४.१) एकूण भौगोलिक क्षेत्र	हेक्टर ०००	९५७	५५०	५१३.०८	९४३	१३५२	४३१५.०८
	७.४.२) जंगल व्याप्त क्षेत्र	हेक्टर ०००	८६	४९	४०.६२	६३	२४५	४८३.६२
	७.४.३) जंगलव्याप्त क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी	टक्केवारी	८.९८	८.९३	७.९२	६.६८	१८	११.२०
	७.४.४) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन	हेक्टर ०००	३१	५७	४२.४३	८०	१०९	३१९.४३
	७.४.५) एकूण पड जमिन	हेक्टर ०००	३९	२३	१५	२७	५२	१५६
	७.४.६) पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली जमीन	हेक्टर ०००	२०	१६	४१	२६	२९	१३२
	७.५) जिल्ह्यातील एकूण रासायनिक खतांचे वाटप (२०२४-२५)	मे.टन"०००"	६३	३९	९७	१८२	८४	४६५
८	एकूण कार्यरत अंगणवाड्या	संख्या	२९६९	१६३५	११९५	३१८९	३०२९	१२०१७
९	ग्रामीण भागात शौचालयाची सुविधा असलेली कुटुंब							
	९.१) दारिद्र रेषेखालील कुटुंब	संख्या "००"	उना	८२४	७९२	१९२९	२२६०	५८०५
	९.२) दारिद्र रेषेवरील कुटुंब	संख्या "००"	४२३३	१२५९	१४४०	२२०८	२७९९	११९३९
१०	जल सिंचन (२०२४-२५) स्थायी							
	१०.१) सिंचनाखाली निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर ०००	४५	९८	६५.७१	१८८	१४२	५३८.७१
	१०.२) सिंचनाखाली एकूण क्षेत्र	हेक्टर ०००	५०२	६६	६५.०७	१७७	३३८	११४८.०७

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	१०.३) सिंचन विहीरी खाली भिजणारे क्षेत्र	हेक्टर ०००	४१	७३	४५.७	१५९	०	३१८.७
	१०.४) पृष्टभागीय ओलिताखालील क्षेत्र	हेक्टर ०००	४.६	२५	२०	२७	१४३	२१९.६
	१०.५) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प							
	१०.५.१) मोठे प्रकल्प	संख्या	४	२	०	१	५	१२
	१०.५.२) लाभ क्षेत्र	हेक्टर ०००	१५३	३३	०	९०	३०९	५८५
	१०.५.३) मध्यम प्रकल्प	संख्या	७	३	२	७	९	२८
	१०.५.४) लाभ क्षेत्र	हेक्टर ०००	२२	१९	५.५८	६२	६५	१७३.५८
११	वीज (३१.३.२०२५)							
	११.१) वीज पुरवठा केलेली गावे	संख्या	१४४४	९२३	७०५	१९७५	१८७१	६९१८
	११.२) विजेचे पंपसंच (स्थायी)	संख्या	०	४	१८९	१७१	२९७	६६१
	११.३) विजेचा वापर							
	११.४.१) घरगुती	ह.कि.वॅ.तास	३५२५१०.९१	३८४६२०	१३८९८६.४१	६३०५२२.८५	३८५६०५.६८	१८९२२४५.८५
	११.४.२) कृषीसाठी	ह.कि.वॅ.तास	१०३५५२८.६३	५०३१०४.७६	५३४२५३.९९	७५०५२६.३०	९६३१५९.१३	३७८६५७२.८१
	११.४.३) औद्योगिक	ह.कि.वॅ.तास	१५२५९६.४७	२३५४७०.५१	२९१७६.१९	१०८०६०.४५	७५४२७.३५	६००७३०.९७
	११.४.४) वाणिज्यीक	ह.कि.वॅ.तास	५६८०७.६१	७०६७५.६७	२५७७८.५८	१०६०३८.३४	६३८१६.३२	३२३११६.५२
१२	पशुधन - २०१९							
	१२.१) एकूण पशुधन	००० संख्या	१०९१	४४७	३६४	१०२५	१०५९	३९८६
	१२.२) गोजातीय	००० संख्या	४६१.५३	२३३.२७	१६६.६९	४६४.९७	५९६.११	१९२२.५७
	१२.३) महिषवर्गीय	००० संख्या	१३४.१५	४९.७९	५३.८२	१२९.६३	८८.३८	४५५.७७
	१२.४) शेळ्या-मेंढ्या	००० संख्या	४८९.९७	१६०.६६	१३६.८७	४२३.८९	३७२.५७	१५८३.९६
	१२.५) कॉबड्या, बढके	००० संख्या	३९१.५८	१८४.०७	१२२.७१	१३७४.५८	८६४.६६	२९३७.६०
१३	पशुवैद्यकीय सोयी (२०२४-२५)							
	१३.१) सर्व चिकित्सालये	संख्या	१२७	७९	६५	१७५	२०२	६४८
	१३.२) दवाखाने	संख्या	११४	६	५८	६९	५८	३०५
	१३.३) फिरती पथके	संख्या	०	४	३	९	१	१७
	१३.४) मदत केंद्र (पशुवैद्यकीय प्रथमउपचार केंद्र)	संख्या	०	०	०	८९	१३५	२२४
१४	वाहतूक व दळणवळण (२०२४-२५)							
	१४.१) रेल्वे मार्गाची लांबी	कि.मी.	१०५.८४	१९३	५१	उ.ना.	उ.ना.	३४९.८४
	१४.२) एकूण रस्ते लांबी	कि.मी.	१०२७४.९२	६०५६.०५	३६९७.३	८६६४.९६	१५०६५.४९	४३७५८.७२

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	14.3) पृष्ठांकित रस्त्याची लांबी (सिमेंट, कॉक्रीट, डांबरी, व खाडीचे)	कि.मी.	६३४५.६७	४५०४.९४	३४१२.१६	८१८५.३२	१०३३९.९३	३२७८८.०२
	14.4) पोस्ट कार्यालये	संख्या	३६६	१०६	१०६	४६९	४०४	१४५१
	14.५) दूरध्वनी संख्या	संख्या	३१५७	३९६३	११८७	१०५४७	३७२४	२२५७८
१५	उद्योग - २०२४-२५							
	15.1) नोंदणीकृत चालू कारखाने	संख्या	२३६	१९१	७२	२२३	२०३	९२५
	15.2) चालू कारखान्यातील कामगार	संख्या	६१८७	५८४९	८३३	१३८४१	८३१७	३५०२७
	15.5) साखर कारखाने (कार्यरत)	संख्या	०	०	१	०	१	२
	15.6) सुत गिरण्या	संख्या	३	३	२	३	६	१७
१६	मत्स्यव्यवसाय २०२५							
	16.1) सागरी किनाऱ्याची लांबी	कि.मी.	०	०	०	०	०	०
	16.2) नदीची लांबी	कि.मी.	४४०	४०४	३१५	९६३	१६००	३७२२
	16.3) मच्छिमारीसाठी अनुकूल क्षेत्र	हेक्टर	९३१४	४२३९	७०८४	१३६६३	२५३४९	५९६४९
	16.4) मच्छिमारीसाठी उपयोग क्षेत्र	हेक्टर	९३१४	४४८७	७०८४	१०९९७	२३९७८	५५८६०
	16.5) सागरी मत्सोत्पादन	मे.टन	०	०	०	०	०	०
	16.6) भूजल मत्सोत्पादन	मे.टन	५२९५	२२७५	६५५६	६१६१	७६७१	२७९५८
१७	सहकार (२०२५)							
	17.1) प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था	संख्या	५६७	४१२	४२४	५६९	५०२	२४७४
	17.1.1) त्यातील सभासद	संख्या	४०३७९८	१९२१३९	१४२१०८	३७२३७८	३६५०२१	१४७५४४४
	17.1.2) प्राथमिक कृषी पतसंस्थानी केलेला पत पुरवठा	लाखात	१६७६४.९७	४११३३.८७	१२४०.१	३७४८९.१४	६५४३९.७२	१६२०६७.८०
	17.2) एकूण कृषी पतसंस्था	संख्या	५६८	४१३	४२५	६०३	५९६	२६०५
	17.2.1) त्यातील सभासद	संख्या "000"	४०९.७	१९४.५८	१४४.५७	४००.९	४४५.२९	१५९५.०४
	17.3) बिगर शेती पतसंस्था	संख्या	५२८	२०४	११३	३३३	२७१	१४४९
	17.3.1) त्यातील सभासद	संख्या "000"	१०४०.९२	१२१.४१	१५७.१३	२२९.४९	३७८.८३	१९२७.७८
	17.4) सहकारी पणन संस्था	संख्या	१९	११	७	२४	३५	९६
	17.4.1) त्यातील सभासद	संख्या "000"	४७.०१	२१९.६२	१६.१९	३९.९९	५९.४	३८२.२१
	17.5) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	६०	१०	२५	१९	११	१२५
	17.5.1) त्यातील सभासद	संख्या "000"	४.५५	०.५७	०.७२	०.४९	०.२८	६.६१
	17.5.2) गोळा केलेले दुग्ध	लिटर"000"	१०१०.२१	१४९४२	०	०	०	१५९५२.२१
	17.6) सामाजिक सेवा संस्था	संख्या	४७८	३३१	२४८	७६१	५२८	२३४६

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	17.7) उत्पादक संस्था	संख्या	३३३	१२८	२५९	२२२	३५७	१२९९
	17.8) एकूण सहकारी संस्था	संख्या	१९२६	१०८७	१०५२	१९४३	१७८७	७७९५
	17.8.1) त्यातील सभासद	संख्या "000"	१५८०.१२	५८६.२२	३४५.५४	८८९.६६	९९९.०४	४४००.५८
१८	सार्वजनिक आरोग्य (२०२४-२५)							
	18.1) सार्वजनिक/ सर्वसाधारण रुग्णालये (ग्रामीण रुग्णालयासह)	संख्या	२६	९	९	१९	१८	८१
	18.2) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	५२	४१	२७	७४	६७	२६१
	18.३) डॉक्टर व वैद्य (सार्वजनिक संस्थातील)	संख्या	२६६	२०७	२३२	६७९	२७९	१६६३
	18.४) जन्म-मृत्यू माहिती -20२५							
	18.४.१) नोंदवलेल्या जन्माची संख्या	संख्या	३१४७९	१३७७६	१३५१०	३६०६२०	३०९०५	४५०२९०
	18.४.2) नोंदलेल्या मृत्यूची संख्या	संख्या	७४६०	३३७९	५४३०	१८८८२	९४५८	४४६०९
	18.४.3) बालमृत्यूची संख्या	संख्या	२३३	४१	१३२	६९२	७९५	१८९३
१९	कुटुंब कल्याण (वर्ष 20२४-२५)							
	19.1) एकूण अंदाजित जननक्षम जोडपी	संख्या	३७८७०३	२१२२४७	२०४७०५	४९६१४७	५०९३७६	१८०११७८
	19.2) परिणामकारक सुरक्षित जोडपी							
	19.2.1) शस्त्रक्रियेमुळे	संख्या	५४६७	२५१९२	४२६२	१२०५०	८९४८	५५९१९
	19.2.3) इतर पद्धतीने	संख्या	१०६४९	२९४७०	४३८७४	१२५६३८	६५६९	२१६२००
	19.2.4) एकूण (1+2)	संख्या	१६११६	५४६६२	४८१३६	१३७६८८	१५५१७	२७२११९
	19.3) कुटुंब नियोजन केंद्र	संख्या	७१	४६	३६	१०५	८६	३४४
२०	शिक्षण (वर्ष २०२४-२५)							
	20.1) प्राथमिक शिक्षण							
	20.1.1) शाळा	संख्या	१७७०	१२७७	९७९	२५८९	२५१०	९१२५
	20.1.2) विद्यार्थी	संख्या 000	१९५	१३२	८४	३१२	२०२	९२५
	20.1.3) शिक्षक	संख्या	८०९४	५९८३	३९९९	१५०७०	९१०९	४२२५५
	20.1.4) प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी	संख्या	२५	२२	२१	२१	२२	१११
	20.2) माध्यमिक शिक्षण (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक)							
	20.2.1) शाळा	संख्या	७१५	५५९	३८७	१०९४	८१४	३५६९
	20.2.2) विद्यार्थी	संख्या "000"	३०२	१९२	१४२	१२८	२७७	१०४१
	20.2.3) शिक्षक	संख्या	९१०२	६१८९	४२३९	९२२७	८२९३	३७०५०
	20.2.4) प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी	संख्या	३४	३१	३३	१३	३३	१४४

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	20.3) उच्च शिक्षण							
	20.3.1) संस्था	संख्या	१०५	६४	४९	११८	९९	४३५
	20.3.2) विद्यार्थी	संख्या "000"	१४	२१	९.८	६३.६४	२२	१३०.४४
	20.5) आदिवासी आश्रम शाळा	संख्या	१२	१९	उ ना	४७	६५	१४३
	20.5.1) विद्यार्थी	संख्या "000"	उ ना	६८५२	उ ना	२२३४५	२३५७०	५२७६७
	20.6) तांत्रिक शिक्षण							
	20.6.1) ओद्योगिक प्रशिक्षण संस्था							
	20.6.1.1) शासकीय व शासन सहायित	संख्या	१३	८	६	१८	१८	६३
	20.6.1.2) अशासकीय (खाजगी संस्था)	संख्या	१२	४	२	१३	४	३५
	20.6.1.3) ओद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मधील मंजूर जागा	संख्या	४५७२	२९८०	१६१६	७६२०	४६९६	२१४८४
	20.6.2) तंत्रनिकेतने	संख्या	७	२	१	७	३	२०
	20.6.3) अभियांत्रिकी महाविद्यालये	संख्या	१४	४	२	१६	७	४३
२१	व्यापारी बँका (२०२४-२५)							
	21.1) एकूण बँक शाखा	संख्या	२४७	२२९	७६	३७२	३२०	१२४४
	21.2) सहकारी बँक शाखा	संख्या	५०	६७	४५	९३	९५	३५०
	21.3) ठेवी	रुपये लाखात	१७६१८२३	१९३७११७	६९६५६९	२८५६८६२	२३८६७१४	९६३९०८५
	21.4) कर्ज	रुपये लाखात	१५०१०६२.७३	८२७०६४	२९६०३४.९८	२०९८८८२.९३	१७९९०८५	६५२२१२९.६४
२२	पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा (२०२४-२५)							
	22.1) समस्याग्रस्त गावे	संख्या	२९२	०	१७५	८८	३१२	८६७
	22.2) पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न पूर्णपणे सुटलेली गावे	संख्या	९५९	८३७	५१२	१५२०	१४७५	५३०३
२३	मागासवर्गीय कल्याणकारी योजना (२०२४-२५)							
	23.1) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	५८	६०	५८	९२	१९२	४६०
	23.2) त्यात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	३०७२	२८९१	२६१२	५४३२	९६८३	२३६९०
२४	2४.1) वार्षिक योजनेतील तरतूद	लाख रुपये	४४०००	३००००	२८२००	४७४००	४७२००	१९६८००
	2४.2) अनु.जाती उपयोजना	लाख रुपये	१००००	८८००	७७००	१०२००	८४००	४५१००
	2४.3) आदिवासी उपयोजना	लाख रुपये	०	०	लागू नाही	८१६५	९२९१.४७	१७४५६.४७
	2४.4) अनुशेष दूर करण्यासाठी	लाख रुपये	०	०	०	०	०	०

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	2४.5) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रमासाठी	लाख रुपये	०	०	०	०	०	०
	2४.6) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमासाठी	लाख रुपये	२७२५	१०००	५००.५	४५२५.३२	३६७३.६२	१२४२४.४४
२५	स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष (२०२४-२५) आमदार निधी (विसस + विपस)							
	2५.1) मतदार संघ	संख्या	७	५	३	८	७	३०
	2५.2) मंजूर तरतूद	रुपये लाखात	५२१७.३७	३६३१.९७	३५०३.८८	५२१२.१८	३८२२.३२	२१३८७.७२
	2५.3) मंजूर कामाची संख्या	संख्या	१२७३	४४९	४११	८४१	९०३	३८७७
	2५.4) मंजूर कामाची अंदाजित किमत	रुपये लाखात	३४५८.३४	२१०७.४८	२६६२.३२	४२९१.६४	२८६९.०७	१५३८८.८५
	2५.5) संदर्भ वर्षात झालेला प्रत्यक्ष खर्च	रुपये लाखात	३५४५.६६	२७८७.३३	२५२४.२९	४२६९.१	२३६०.८७	१५४८७.२५
२६	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च							
	2६.1) उत्पन्न	रुपये लाखात	१३२०६३.९९	१३८४२.५९	३४७२८.१	२११९५.४	३८४३४.४	२४०२६४.४८
	2६.2) खर्च	रुपये लाखात	२०८५३.६९	४५१०.९	२४०८८.१	११०१५.७९	३११०४.९	९१५७३.३८
२७	जिल्हा परिषदा							
	2७.1) उत्पन्न	रुपये लाखात	३५८३६६.२	२००९३५.१६	८२०६२.७५	१७०९१७.६१	२८४३६३.५२	१०९६६४५.२४
	2७.2) खर्च	रुपये लाखात	६१२५०.८	८३२५५.३२	४९०५.४	१४७६३५.०२	८४२९८.०१	३८१३४४.५५
२८	महानगरपालिका/नगरपरिषद							
	2८.1) उत्पन्न	रुपये लाखात	१२५२२०.५	९८६५४.५७	३२४०८.३९	१५४५८६.०८	८४४६७.४५	४९५३३६.९९
	2८.2) खर्च	रुपये लाखात	९२६२३.७१	७६९३९.०७	२३४५४.२४	१०७८५५.६९	५४९४०.७७	३५५८१३.४८
२९	नागरी पुरवठा							
	२९.1) रास्त भावांची दुकाने	संख्या	१५३६	१०६१	७७६	१८०८	२०४३	७२२४
	२९.2) शासकीय गोदामे	संख्या	२५	२४	१६	२२	४४	१३१
३०	आर्थिक गणना							
	3०.1) उत्पादन व दुरुस्ती सेवा							
	3०.1.1) उपक्रम (उद्योग)	संख्या	१६७९७	४२२२६	२४८४	१९४३३	४१२०	८५०६०
	3०.1.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	२१७१२	७०१८६	४२९७	२८०६८	८७८५	१३३०४८
	3०.2) घाऊक व किरकोळ व्यापार							
	3०.2.1) उपक्रम(उद्योग)	संख्या	२७४२२	२६३९२	११६५४	४७४०४	२४५११	१३७३८३
	3०.2.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	३८७९७	४३५९१	१७४५१	७०३०९	३७८७१	२०८०९९
	3०.3) परिवहन ,वखार,व साठवण गृहे							
	31.3.1) उपक्रम(उद्योग)	संख्या	२७६९	८७६४	१५४८	१३७७०	३८७७	३०७२८
	3०.3.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	७१९९	१२३१३	३२३४	१९८२०	७५१२	५००७८

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	30.4) सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा							
	30.4.1) उपक्रम(उद्योग)	संख्या	१७७७७	१३३७७	८३४१	२१५४८	१७८४८	७८८९१
	30.4.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	४४६८८	४००३९	२१३९२	६४०८८	५२०१७	२२२२२४
	30.5) इतर							
	30.5.1) उपक्रम(उद्योग)	संख्या	९६६८	१३७०७	२७२३	११६६३	७१०३	४४८६४
	30.5.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	१५२३५	१८८६४	३८२६	१५२३८	९७४३	६२९०६
	30.6) एकूण							
	30.6.1) उपक्रम(उद्योग)	संख्या	९४९७२	१२३८०५	३२४८१	१३६९०९	६८१७४	४५६३४१
	30.6.2) त्यातील कामगार संख्या	संख्या	१६९२८९	२१९१९८	५९४०१	२३६१९७	१३९८३५	८२३९२०
३१	रोजगार निर्मिती (२०२४-२५)							
	31.1) रोजगार हमी योजना	लाख मनुष्य दिवस	२७	२९	४४	१३२	७९	३११
	31.2) सेवायोजन केंद्रात नोंदनिपटावरील अर्जदार	संख्या	१६०८०७	१२२०४१	६२२७२	२०६९०८	१४३६९१	६९५७१९
	31.3) कर्मचारी गणना 20२४							
	31.3.1) शासकीय कर्मचारी	संख्या	८६४०	७८७८	४२९८	१५१५०	११३०२	४७२६८
३२	जिल्हा उत्पन्न अंदाज (२०२३-२४)							
	1) चालू किमती नुसार							
	1.1) एकूण उत्पन्न(स्थूल)	रु.कोटी	४४०३५	४५९१५	१९७६०	७००२७	५४८९९	२३४६३६
	1.2) एकूण उत्पन्न(निव्वळ)	रु.कोटी	३८७५१	४०१२५	१७५२२	३६८०४	४८४८१	१८१६८३
	2) स्थिर किमतीनुसार							
	2.1) एकूण उत्पन्न(स्थूल)	रु.कोटी	२६०९३	२७०८०	११९२९	४२१२३	३२५१९	१३९७४४
	2.2) एकूण उत्पन्न(निव्वळ)	रु.कोटी	२२७५१	२३४४३	१०४९९	३६८०४	२८४७४	१२१९७१
३३	रस्त्याची लांबी							
	1) राष्ट्रीय महामार्ग	कि.मी.	४१६.३	१२९.१९	१४६.१५	४३२.३	३३४.७३	१४५८.६७
	2) राज्य महामार्ग	कि.मी.	११८२.०९	५०३.५८	४७८.०८	१३५८.७१	११४०.८६	४६६३.३२
	3) प्रमुख जिल्हा रस्ते	कि.मी.	२६०६.७६	२२५६.१८	१११८.२३	२०५०.०४	१९५१.९९	९९८३.२
	4) इतर जिल्हा रस्ते	कि.मी.	१८२२.८५	८२८.२	९१०.४४	६९१.२	४४३२.३८	८६८५.०७
	5) ग्रामीण रस्ते	कि.मी.	४१७२.३१	२३३८.९	१०३९.८	३९४२.८७	७०३४.३२	१८५२८.२
	एकूण	कि.मी.	१०२००.३१	६०५६.०५	३६९२.७	८४७५.१२	१४८९४.२८	४३३१८.४६
३४	दूरदर्शन केबल धारकांची संख्या	संख्या	०	०	११०३७	६७६६३	०	७८७००
३५	1) एकूण रास्त धान्य दुकानांची संख्या	संख्या	१५३६	१०६१	७७६	१८०८	२०४३	७२२४
	2) रेशन कार्ड धारकांची संख्या (लाख)	संख्या	५.८४	४.४६	१०.३९	८.४१	१.९३	३१.०३

अ	बाब	परिमाण	बुलडाणा	अकोला	वाशिम	अमरावती	यवतमाळ	विभाग
१	२	३	४	५	६	७	८	९
३६	जिल्ह्यातील एकूण मोटार वाहने (२०२४-२५)							
	१) एकूण प्रवासी वाहने	संख्या	५८५९६३	५५६५८०	२७६४५३	९५०५७२	६४१७६९	३०११३३७
	२) एकूण माल वाहतूक वाहने	संख्या	७७०९४	५८२५१	३८१०३	७५८३७	६२०९४	३११३७९
३७	परिवहन महामंडळ(२०२४-२५)							
	१) अस्तित्वात असलेल्या बस गाड्या	संख्या	३८१	१७१	१५८	३२५	३७१	१५९४
	२) वाहतुकीमुळे वर्षी मिळालेले उत्पन्न	रु. लाख	१३२०३.०७	६६८६.९५	५८६८.३२	१११५०.९३	१३४४६.७१	५०५१९.९२
३८	१) पोलीस कर्मचारीसंख्या (२०२४-२५)	संख्या	१७९६	१७३२	१०३३	२४७३	१६१२	८६४६
३९	एकूण न्यायालयांची संख्या	संख्या	७२	९१	६८	११९	१९५	५४५

* * * * *